

מערך למנחה - בית מדרש

בין חזון למציאות

יעדים

רקע- בית המדרש נכתב כחלק מההכנות והעבודה על כתיבת תוכנית העבודה השנתית, אולם יכול לשמש בסיס לכל דיון עקרוני בנוגע לסוגיה.

1. מטרות:

- להדגיש את הזיקה ההכרחית בין "חזון" לבין יישומו בשטח, ובהקשר לתפיסה החינוכית- להדגיש את הנחיצות של התחברות לעקרונות התפיסה בבואנו לכתוב תוכניות עבודה פרטניות.
- לעודד את הצוות העוסק בכתיבת התוכניות לראות את המשימה בראייה רחבה ומקפת, ולא רק את הפרטים הקטנים.
- להעצים את חברי הצוות לקראת כתיבת התוכניות ולחבר אותם מחדש לעקרונות התפיסה.

2. סוגיות מרכזיות לבית נדרש: (סביב אלו שאלות רצינו להפך איזונים...)

- מדוע קיים פער, ברוב המקרים, בין חזון לבין יישומו במציאות? מהיכן נובע פער זה? כיצד ניתן לצמצמו?
- היכן עדיפה הגישה הפרקטית והיכן הגישה עם "המעוף"? מה מתאים יותר לקהילה חינוכית?
- כיצד מתרגמים, בהקשר של קהילה חינוכית, תפיסה חינוכית כוללת ומופשטת, לכדי תוכניות ישימות ויומיומיות, מבלי לאבד את רוח הדברים?

3. דגשים למנחה:

- יש לשים לב שלא לגלוש בדיון לנושא של ציונות, הקמת המדינה וכו', אלא להתרכז בנושא בית המדרש, כאשר הטקסטים רק מהווים הזמנה והדגמה של הרעיון.

4. שדות חינוכיים שניתן לקדם באמצעות בית הנדרש:

- שמיים- חשיבות הידבקות בערכים והעיסוק בנשגב, במסגרת השדה החינוכי.
- עוגנים בעתיד- החשיבות שביכולת "לחלום" ולדמיין תמונת עתיד, הן ברמה האישית והן ברמה הקהילתית.

מתווה בית המדרש

שלב א': סבב (15 דקות)

הצעה- סבב שיתוף בחלומות שהיו למשתתפים אותם הגשימו, או רוצים היו להגשים.

שלב ב': לימוד משותף (75 דקות)

רקע: מומלץ לשתף את המשתתפים בשאלות שיעסיקו אותנו במהלך בית המדרש
כיצד מחברים מציאות לחזון ?
כיצד מתרגמים או יוצקים תפיסה חינוכית כוללת לתוך כתיבת תוכניות חינוכיות?

קטע א'- הרצל (מתוך מדינת היהודים)
שאלות למנחה

- מה יש להרצל לומר בעניין?
- מהו ההבדל או המתח שמציף הרצל בעניין של בין אוטופיה לתוכנית עבודה?
- מדוע יש פער ביניהם?
- מדוע הרצל רואה צורך במעין "התנצלות" על דבריו?
- מה הפתרון שמוצא הרצל לסוגיה?

קטע ב'- קטע מנאומו של מרתין לותר קינג

- האם הנאום מצטייר יותר כחלום/חזון או ראייה מציאותית? מדוע?
- מה המאפיינים הסגנוניים/מהותיים המאפיינים את הדברים?
- מדוע בחר קינג להשתמש בשפה בה השתמש?
- מה היתרונות ומה החסרונות שבשימוש בסגנון או בגישה זו?

קטע ג'- קטעים מדברים של ד. בן גוריון

- מה המאפיין המרכזי בגישתו של בן גוריון?
- מה ההבדל בין גישתו זו לבין גישותיהם של שני קודמיו שהוזכרו?
- מהקריאה בקטעים, מהן הנקודות החשובות בהפיכת חזון למציאות, עפ"י בן גוריון?

שאלת סיכום

כיצד הדברים שעלו במפגש רלוונטיים לנושא של כתיבת תוכניות עבודה חינוכיות ?

סיום אפשרי: קריאה של הקטע הקצר של הרצל מתוך אלטנוילנד.